

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Placa SIMONFFY-ház a város-hézával szemben

HIRDETMEYNYEK.

Hirdetési díjak és a kiadás körüli panaszok valamint a lap s illem részét illető minden közlemények ide intézendők

Érmentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Hirdetési ár:

Helyben kézbe hozva egy vilákos posztán küldve:	
Egész évre	10 ft —
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50 —
Egy órára	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisoros egyszerű beiktatásért 5 kr.
Helyegjék minden hirdetésért külön 30 k.
Nyitlár: 4 hasábsopetisoros 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Hétfő december 27.

251. szám

Kiss Lajos.

A debreczeni szabadelvű pártot nagy gyász érte. A karácsonyi ünnepek vidámsága közé sújtott a szomorú hír, hogy Debreczen város II-ik kerületének érdekében megöszült képviselője Kiss Lajos meghalt.

Aggódva lestük már egy idő óta a híreket, melyek rongált egészségi állapotáról érkeztek; láttuk mint roskad összenapról-napra jobban; de reméltük, hogy a gondviselés még meg tartja őt számunkra, mert a kit szeretünk, arról nem akarjuk, nem bírjuk elhinni, hogy napjai már megszámlálvák s nemsokára vég-órája itt.

Most már ravatalán fekszik s mire e sorok napvilágot látnak, réá borult már a sirhant is, mely nagyot és kiesit, érdemest és érdemtelent egyaránt betakar. Nyájás, nemes arczat soha sem látjuk többé. S csak most érezzük igazán, hogy mit veszítettünk benne.

A koporsójára boruló sirhant alá oly élet lesz eltemetve, melynek minden mozzanata a megtestesült becsület, lovgiasság és önzetlenség volt. Egy bölcs elme aludt ki vele s egy derék nemes szív szünt meg dobogni.

Nem tartozott azok közé, kik hangzatos frázisok zajával keresik a népszerűséget. Szerényen visszahúzódva, csak akkor tárta föl ismereteinek gazdag tárházát, ha bölcs tanácsára szükség volt. Ritkán beszélt a nyilvánosság előtt, de munkás részt vett, míg gyöngülő kora engedte, a képviselőház bizottságaiban s azok, kiknek figyelme az országgyűlések tárgyalásainál nem csupán a nagy szónok csillogó beszédein akadt meg, jól tudjuk, hányszor és mily kiváló szolgál-

latokat tett a Kiss Lajos nagy tudománya, éles esze és sem szereplési vágy, sem önző érdekek által soha el nem homályosított tiszta fölfogása.

A ki ismerni tanulta, az megtanulta becsülni is e ritka nemes jellemet. Az érzelmek és gondolkodás mód emelkedettsége párosult benne a legigénytelenebb szerénységgel, az antik bölcs nyugalma a leglelkőtezebb nyájassággal. Két évtized óta disze és egyik legtekintélyesebb tagja volt a parlamentnek, oszlopa pártunknak, bár ugynevezett fényes beszédek nem jelölik országgyűlési pályáját. Mert az ész és a tudomány hatalmak, melyek egy országgyűlés mérlegében akkor is számbavételnek, ha zajtalan nyilvánulnak.

Meghatottan, könnyes szemekkel állunk sirja fölött. De hisszük, hogy csak földi por az, mit a temető drága halottunkból eltakar; szelleme nem vesz el a koporsó szűk korlátai közt, szelleme itt marad köztünk: a bölcs ovatosság, a szeplőtlen becsület s az igaz hazafiság szelleme.

Elköltözött nemes lélek, legyen áldott emlékezeted!

Vértesi Arnold.

Kiss Lajos haláláról a fővárosi lapok mély részvétellel emlékeznek meg.

A „Nemzet” így ír: A magyar képviselőháznak ismét halottja van: És pedig e halott egyike a legjobbaknak, a legtiszteltebbeknek, a kit általában becsületek, sokan szerettek, s a kit nem gyűlölt senki.

Kiss Lajos az, a kiért a gyászlobogó fog lengeni a legközelebbi napokban a Sándor-utcai házon, a melynek a megbojdogult — igen rövid időt leszámítva 1878-ban — fölépítése óta állandóan tagja volt.

Ott ült az utóbbi tíz év alatt rende-

sen az első padsorban jobbról; arca nyugodt vonásai, szép ősz feje, egyszerű de nemes alakja a legrokonszenvesebb benyomást kellett, hogy tegye mindenkire. Modorra megügyes volt; előzékeny és kitértető mindenki iránt.

De nagyon tévedt volna az, ki Kiss Lajost csak a külsőségek s azok szerint ítélte volna meg, a mint egyénisége az első pillanatban nyilatkozott. Mert e szerény, a nagy szót soha nem vivő, mi dig inkább háttérbe szorulni szerető férfiú, ez a „jó öreg ember”, minden kezdőnek gyámoltója minden sikernek első biztatója — ház egyik legműveltebb, legtöbb iránt érdeklődő, s igen sok téren valódi szakavatottsággal felruházott tagja volt.

Ha szelleme és kedélye — baráti körben és ritkán — meg-megnyilatkozott, s tetszett neki megmutatni azokból a kincsek-ből egyet s mást, mit hosszú, mindig a legelső sorába számíthatóan hazafias élete pályáján a tudásban összegyűjtötte adatott: akkor látszott csak, hogy ez a hó-tiszta jellem s nemes lélek egyuttal a legtanultabb elmék egyike is. Azok közé tartozott kik legjobban ismerték a képviselőházban az európai irodalmakat. Az angol és francia lapoknak és revueknak alig volt buzgóbb olvasója nála. Mióta a könyvtári bizottságban, előbb mint tagja, utóbb mint enőke, szerepet játszott, szinte aprólékos figyelemmel kísérte a külföld bibliográfiáját s ha egy-egy munkáról tájékozás kellett, nem volt neki az utánjárás soha sem terhes, szivesen és kedvvel tudakozódott mindenkinél, ám bár legtöbbször ő volt az, a ki legtöbb felvilágosítással tudott szolgálni.

A tisztelt állás, a melyet pártfelei körében elfoglalt, nem váratlanul jutott neki. Becsülettel kiküzdött férfias és hazafias munkagyümölese volt az melynek kezdete visszanyúlt a negyvenes évek előtti korszakba, mely nem tagadta meg magát a szabadság harc alatt, folytatódott az abszolutizmus ideje alatt, úgy hogy az alkotmány visszaszerzésére a hatvanas évek elején megindult küzdelmében neve már egy volt ismeretes

mint a legjobbak, leghűbbek s legkitartóbbak egyike.

Debreczen 1861 ki polgármesteréhez Tisza Kálmánt még ebből az időből öszintetisztelet és barátság csatolta. S Kis Lajos politikai pályájában mindig hű követője maradt Tiszának, s pártjában mindig előkelő hely jutott neki. E költözését sokan fogják megkönyezni. Oly fájó azt látni, a mint a régi gárda fogy; azok gárdája, a kik nehéz napokban megmenették a haza eszméjét a jövőnek s a kik ma a politikai élet változó küzdelmei közt soha, egy pillanatra sem szüntek meg lelkük nemes idealizmusával csüggeni eszményeiken, s teljesítve a kötelességeiket mindig férfiasan, példa gyanánt szolgálni azoknak, a kik utánuk jöttek.

A „Pester Lloyd” is hosszabban emlékezik meg az elhunytól és következőleg ír: „Kiss Lajos neve csak kevesek előtt ismeretes. Ennek csakis maga Kiss Lajos az oka, a ki mindent kerülni látszott a mi által észrevétlenül engedte volna magát. Kis Lajos nem annyira politikai szereplése — mint inkább egyénisége által tűnt ki, melyben nemzeti és politikai életünk egyik legértékesebb oldala nyert pregnans kifejezést. Az országház reudes látogatónak bizonyára feltűnt az öreg ur, a ki a szélső jobb oldal egyik padján ülve kezében írónál, szorgalmasan jegyzetelt egy előtérő papírra, ki a helyi viszonyokkal nem volt ismerős, legszorgalmasabb gyorsirnak, vagy a leveszélyesebb debattáknak tarthatta, a ki e lenfelének minden szavát papírra jegyez, hogy arra a választ érdemlegesen megadhassa. A ki azonban közelebb lépett hozzá, legott észrevette, hogy az öreg ur — rázolt. Lovakat rajzolt mindenféle állásba fekvésben. Ez volt egyedüli szenvedélye melyet Debreczenből magával vitt a főváros. Egyéniségében különben mi sem volt, a Debreczent emlékeztethette volna éberfigyelemmel kis írta a viták minden egyes phasisát; ő pedig azonban sohasem vegyült a vitába, mint kiváló könyvbúvár játszott a parlamentben kiváló szerepet. A kinek ezen téren bi-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

KÉT ASSZONY.

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

I.

Nevetesen esetről folyt a beszélgetés egy társaságban. — Az esetről s kat irtak abban az időben a lapok s gondolom, mindenütt arról beszéltek ahol összejött néhány ember. Egy az előkelőbb körökhöz tartozó férfi, agyalótté hütlenségen kapott nejét. Szánalom, borzadás járta át, kíváncsiság szálta meg a társadalom minden rétegét. A nő igen szép volt, sokan ismerték; mind-nki szeretett volna valami újat hallani a szörnyű esetről, s mindenki iparkodott elmondani véleményét, ha szerét ejthette s mindenütt élénk vitatárgya lett az eset.

A jogászok, mint például Kelemen törvényszéki bíró ur, jogi oldaláról fogták föl az ügyet. Az emberölés ugyan bűn, de régiebb törvényeinek nem intézkednek világosan azon esetre nézve ha a férj hütlenségen kapott nejét öli meg.

Hallgason maga, vérszónjas kannibál — szakítja félbe egy mosolygó szemű esinos fiatal özvegyasszony, kiről az a hír hogy a törvényszéki bíró ur komoly szándékkal forgolódik körülötte.

Egyébként a ki ismeri Kelemen László kir. törvényszéki bírót, föl sem tetheti, hogy másképp mint komoly szándékkal forgolód-nék valamely hölgy körül.

A derék férfi tehát siet kimenteni magát a vérszónjas kannibáltság vádjától, ő csak a törvény szempontjából szólt az esetről. Más nemzetek régiebb törvényei is megengedték a férjnek, hogy hütlent nejét halálal-

büntethesse. A castiliai fuerok csupán azt a föltételt szabták még hozzá, hogy ez esetben a nő esabitóját is tartozik megölni a férj, a mi különben igen természetes.

— Még természetes is? — szörnyűkodik a csinos fiatal özvegy nő s fenyegetően emelkedik föl a legyező a szép fehér kezeikében. — Maga tigris!

A kir. törvényszéki bíró ur egészen megzavarodik.

— De kérem szépen, én nem akarok egyebet mondani, csak annyit, hogy az eset megítélése némileg a bíró fölfogásától függ. Franciaországban például az esküdtszék okvetlen fölmentené a vádlót.

— Csek maga azt próbálja! — fenyegetődik a csinos fiatal özvegyasszony.

Egy őszhajú öreg ur, egyetemi tanár és kir. tanácsos veszi most át a szót. Jám-bor, sz lid arca rettenetes elhatározottságot akar kifejezni.

— Bizonyos, hogy bármint ítéljen a törvényszék, a férj megtette kötelességét. Nem eslekedhetet másképp. Hasonló esetben egy férjnek sem szabad haboznia becsülete helyreállításában.

Oly ünnepélyesen harszik a szelid öreg ur nyilatkozata mintha most is ott volna oldalán a kard, melylyel becsületét fogja helyreállítani adandó alkalommal.

A kir. tanácsosné, szintén őszhajú szelid asszonyság, áhíatosan néz férjére. Ugy látszik, ő is helybeahagyja férje kéréshetlen ítéletét; hanem a szerény áldozatot mégis sajnálja. Olyan szép, olyan kedves, olyan fiatal nő volt!

— En nem sajnálom — viszonzozza egy vén hárpia, kinek leánya épen ferjhezmenendő s vőlegényével együtt van jelen. — Egy golyó kevés az olyan asszonynak, ki megcsalja a férjét.

A vőlegény, egy birka képű fiatal ember, mosolyogva bólint s erényes jegyezésre pillant. Nem igen valószínű, hogy ez a sovány, sárga bőrű fonyadt teremtmény megcsalja férjét.

Néhányan kik az erényes hölgyhöz és anyjához közel állnak, kissé alig észrevehetőleg elmosolyodnak; másokat gyötrelmesen érint a durva nyilatkozat, megütkezés, zavar látszik néhány arczon, sugdosnak s a szalon egyik szöglete felé pillangatnak, hol hirtelen roszullott a szép Ladányiné. Halálsápadtan kel föl s férje karjára támaszkodva megy át a másik szobába. A kik mellette állnak, azt hiszik, hogy mindjárt lerogyik.

Halkan, nyomott hangulatban folyik a beszélgetés. A háziasszony megajutgatja ugyan az aggódókat, hogy Ladányinének semmi baja s később a szép fiatal nő maga is visszatért a társaság közé; de a beszélgetés nem akar fölénkúlni, el-elakad. Ladányi Zoltán bosszúnak látszik s szigorú pillantást vet nejére.

— Az a boldogtalan asszony feleségom-mel együtt növekedett, — szólt aztán mintegy magyarázat kép a körülállókhoz: — négy évig voltak együtt a zardában mint fiatal lányok s az ilyen barátságból gyakran fölmarad valami későbbre is.

Néhányan a társaságból tudják már azt, nehányan most hallják. Akadnak, kik azt hiszik, hogy illő volna talán részvétüket kifejezni Ladányi Zoltáné előtt.

Ladányi Zoltán visszautasítja azt a részvételkifejezést. Nem volt valami benső barátság köztük és Maróthyék közt jegyzi, meg; az asszonyok néha megajutgatták egymást, ennyi az egész. — Maróthyék szerettek a mánásokhoz kapaszkodni, a nő mindig föllengző volt, mindig könynyelmű.

Ladányiné kissé távolabb ül férjétől, úgy látszik, mintha minden szavára lázas figyelme. Szomorú szemrehányó pillantást tekint férje felé s szemében könyvek rezegek. De a férjet, úgy látszik mintha a pillantás csak ingerelné s még keményebben folytatja:

— Sajnálom hogy úgy kell nyilatko-nom de a mennyire én ismertem Maróthyt nem mondhatok mást.

A fonyadt, sárgabőrű leánynak anyja kezdi el újra, miközben egy pillantást szemérmes leányára, mintha azt akart mondani: mejj csak kissé odább, arta teremtés, mert itt most rémitő dologról beszélni édes anyád.

A fonyadt kisasszony megérti az pillantását s bárgyu vőlegényével oda akarna húzódni, hanem a bamba ber kíváncsi és szeretne mindent hallani.

— Azt mondják, hogy Maróthy Á megtalálta nejezél a szerelmes levelet.

— Ej! igazán megtalálta — esodálzik szörnyen a birkaképű fiatal ember.

A gondos anya ismét egy pillantást leányára s e pilantás most azt jelenti: „M-nem visszed el innen vőlegényedet? A példa ragályos.”

Az ártatlan teremtesnek vége csak gyan sikerült odább húzólni jóvendőbeifé s a leánya és veje erénye fölött örökös szonyság tovább folytathatja.

— Azt mondják, a levél mindent f-dezett Maróthy mitsem szólt nejezék s a velet elterte.

— Mga mit tenné, ha olyan le-ja-alna? — faggatja csinos fiatal özvegyasszony a kir. törvényszéki bírót.

(Folyt. köv.)

mily felvilágosításra volt szüksége, hozzá fo-lyamodott. A képviselők hány generációjának szolgált ilyenképen! Rámutatott volna a forásra, melyből az ellenzék bösz barozosa fegyverét kovásolja, de viszont azon for-rásra is, melyből a kormány embere talpra-essett váaszát kölesönözheti. Különösen az angol irodalomban oly jártassággal bírt, mint senki más az országában. Hogy honann vette a debreczeni ezívis e tudományt? A kik közelebb áltak hozzá, azoknak néha el-beszélt egyetmást életrajzából. Ezen közlése szerint atyja mérnök volt, a ki gyermekei-nek teljesen nem e t neveltetést adott. Az idegenek különösen pedig az angolok — a kik Debreczenbe kerültek, az atyja házában találtak vendégszeret fogadtatásra, és ez im-pressiót adott a fiuknak hogy a külföld szel-lemi kincseivel megismerkedjenek Petőfi nem tudott eléggé csodálkozni, a mikor a Kissék házában megfordult s ott az angol kultussal találkozott.

A negyvennyolcas utáni két tizedben Kiss Lajos kizárólag az olvasásnak szentelte idejét és olvasottsága valóban rendkívüli volt. Bármely kérdésre meg tudta adni a korrekt és kimerítő feleletet és társalgása bizonyos dolgok felett valódi kincses bányát képezett. Mint debreczeni képviselő először 1861-ben jött fel az országgyűlésre, a hol a határo ati párt soraiban foglalt helyet. Akkor vette ki lakosztályát a „Tigris“ szálló azon három szobáját, mely haláláig lakhelyül szolgált. A határozati párt szétoszolva, a „Tigris“ olvezté politikai jelentőségét, Kiss Lajos az maradt a ki volt az előtt. Debreczen hűtlen lett Tisza Kálmánhoz, ő utolsó lehelleltég hű ma-radó hozzá. A fuzió után ő is hivatalt kapott. Az országgyűlési könyvtár bi-zottságelnöke lett.

Soha semmi más hivatalt nem kért, de a ki ez igénytelen öreg urat hivatalában mű-ködni látta, az sohasem feleli feladatát oly komolysággal vette és oldotta meg, mintha csak az ország megmentése forgott volna kér-désben. A szabadelvű körben egyszer valaki azt hozta fel a gentry jellemzésre hogy a gentryt arról lehet felismerni „mint tud va-lamit kérelmezni.“ Kiss Lajos is a gentryhez tartozott, de inkább azok közé, a kik soha semmit sem kértek. Tisza Kálmánnak rendit-hetlen hűve volt ő, azon gárdából mely most már kiháló félben van.

Egyszerűsége, igénytelensége, önzetlen hazafisága, megfogják őrizni emlékét hülön-sen azok sorában, a kik a kedves szeretetre-méltó öreg urat közelebbről ismerték.

Eletrajzi adataiból a következőket kö-zölhetjük:

Kiss Kajos 1824. decz. 12-én szü-letett Debreczenben. Tanulmányai végez-tével, a negyvenes évek elején, mint ügyvéd és váltójegyző működött Debre-czenben. 1847. évi városi tisztújítás al-kalmával polgártársai által, kiknek bi-

zalmát hosszú életén át állandóan bírta, városi fője yzové váaszatott. Ezen tisz-tét 1848-ig viselte. A forradalom alatt mint nemzetőr Bem táborába sietett és később mint honvédtiszt vett részt foly-ton az agg tábornok oldala mellett, an-nak dicsőségteljes harcaiban. A sza ad-ságharc leveretése után a magányba zár-kózott el, hol kizárólag a tudománynak élt. A jogi tudományok mellett, főké-p az angol irodalommal foglalkozott. Az angol nyelvben kitünő jártassággal bírt. Az alkotmányos aera kezdetével polgár-társai figyelme ismét Kiss Lajos felé írá-nyult és őt 1861 évben egyhangulag Debreczen szab. kir. város polgármeste-révé választották. A provisorium alatt azonban ezen állásáról leköszönt. 1865 évben Debreczen város második kerülete választotta országgyűlési képviselővé s ugyancsak e kerületet képviselte foly-ton, hosszú törvényhozói pályáján. Csak egy ízben; 1878 nyarán, volt kerületé iránta hűtlen; de már pár hóval később — Baldácsy közben bekövetkezett ha-lála után — újra megválasztották, s azóta ismét kétszer tüntették ki általa ugy megérdemelt bizalmukkal. Kis La-jos már az őszszel, a midőn az ország-gyűlésre feljött, erősen meg volt rend-ülve egészségében. De az októberi és novemberi szünet alatt, otthon Debre-czenben annyira megerősödött újra, hogy barátai s a ház tagjai a legőszintébb örömmel üdvözölték őt följöttékor. De ja-vulása nem tartott soká. Deczember elején baja megújult, ágyhoz szegezte s azóta barátai, kik gyakran keresték fel szállásán a Tigris szállodában, minden nap komoly aggodalommal kérdezősködtek egymástól hogy léte felől, mert tudták, hogy a leg-rosszabbtól kell tartani. E hó 12-én ün-nepekte meg születésnapja 71-évfördülő-ját, de már beteg, életerejében meg-törve. Betegsége folyton erősödött, míg szombaton d. u. 4 órakor, 15 napi kíno-szenvedés után, örök nyugalomra szen-deült. Az elhunyt családót nem hagyott maga után, miután nem nősült meg. Ha-lalos ágyát utolsó perczeiben testvére Kiss Sándor és unokaöccse Kiss Kál-mán budapesti váltótörvényszéki bíró és néhány barátja állták körül. Utolsó per-czei csendesek, nyugodtak voltak, kimu-lása az elszenderedéshez volt hasonló. Halála mely részvétet keltett minden körben, leginkább azonban azok közt, kik legjobban ismerték, képviselőtársai körében.

A halálesetről a családi gyász-jelentés így hangzik: Kiss Sándor köz- és váltó-ügyvéd egy maga, mint számos rokona nevében, mely fájdalommal jelenti, szeretett testvérenek KISS LAJOS köz- és váltó-ügy-védnek, a debreczeni II-ik választó kerület or-

szággyűlési képviselőjének sa magyar északke-leti vasút igazgatósági tagjának, f. évi deczember hó 26-ik napján délutáni 4 órakor, két heti súlyos szenvedés után, élte 72-ik évében végegyengülés folytán bekövetkezett gyász-os elhunytát. A boldogult hült teteme a Tigris szállodában volt lakásáról f. évi deczember hó 28-án délutáni 3 órakor, a reformált egy-ház szertartása szerint rendezendő gyászün-nepély után a kerepesi-ut melletti sírkörben fog örök nyugalomra tétetni. Budapest 1885 deczember hó 36-án.

A debr. szabadelvű párra a kö-vetkező gyászjelentést adta ki:

A debreczeni szabadelvű párt mely fájda-lommal jelenti KISS LAJOS urnak a debre-czeni II-ik választó kerület országgyűlési képviselőjének f. évi deczember 26-ik napján délutáni 4 órakor élte 72-ik évében végegyengülés folytán bekövetkezett elhunytát. A boldogult hült tetemei Budapestén f. évi decz. 28-án délután 3 órakor a ref. egyház szertartása szerint rendezendő gyászün-nepély után a Kerepesi-ut melletti sírkörbe fognak nyugalomra tétetni. Debreczen, 1885 deczember 27-én.

Kiss Lajos haláláról az első hir városunkba távirati uton Steinfeld Ignác-hoz érkezett meg szombaton este, de még akkor nem szí-várgott ki.

Tegnap reggel jött a következő ér-tésítés Simonffy Imre kir. taná-csos polgármester urhoz.

„Kiss Lajos képviselő szombaton délután négy órakor kiszenvedett. Vég-akaratahoz képest Budapestest fog elte-metni hétfőn délután 3 órakor. Lu-kács György államtitkár!“

A szomorú hir gyorsan terjedt el, a casino épületén megjelent a gyászlobogó a pár óra múlva már mindenféle a leverő halálesetről beszéltek.

Este a szabadelvű párt körhelyiségé-ben Fráter Imre ur elnöklete alatt szűkebbkörű értekezlet tartatott, melyben a temetésre vonatkozó részletek állapítat-tak meg. A debr. szabadelvű párt részé-ről a mai temetésre küldöttségként a következő második kerületbeli párttagok utaztak fel: Szikszay József, Or-módy Lajos, Márk Endre, és Vért-esi Arnold. Ezek kivül a város is küldött a temetésre képviselőket, mi-után az elhunyt egyidőben a városnak általánosan tisztelt és szeretett polgár-mestere volt. A város küldöttöi Boc-zkó Sámuel főkapitány és Lakay Lajos tanácsnok.

A küldöttség a ma reggeli gyorsvo-nattal utazott fel a fővárosba magával vivén Veres Lászlóné unő négygyeleti elnökő, és Szikszay József koszo-ruját, melyeket a koporsóra fognak helye-zni. A debr. szabadelvű párt szintén koszorut teszen a sírra.

A mai napon a városháza homlok-

zatán is gyászlobogó lengett, és mint város egykori nagyjérdemű polgármesteré ért délután a templomok harangjai is megkondultak, — szomorúan hirdelve, hogy Debreczen városának nagy halottja van.

Levél Szerbiából.

Krusevatz. Deczember 18.

Sietve utaztam Debreczenből és gyors-vonattal érkeztem Belgrádba csak azért hogy mielebb a tett helyén legyem, de aig tet-tem lábaimat szerb földre már fegyverszü-net volt, mintha én lettem volna a béke angyala.

De nem is jöttem én csatázni, hanem a csaták sebesültjein erőműző képezt segíte-ni és erre nézve nem késtem el, mert ha nem is éppen rédm de orvosra itt égető szükség volt; mintha a szerb kormány e háborúnak e fontos tartozással egészen megfeledezett volna. Midőn az első sebesültek Belgrádba érkeztek, nem volt hely hogy hova tegyék és nem volt orvos aki szerelje őket, a leg-utolsó perczben járt a szép Natália királyné názról házra hogy ki ki adjon agyeműt és más egyebet. Ez használt es ekkor keletkez-tett az első kórház. Lassankint minden köz-éület kórházzá lett atalakiúva, érkeztek min-denünnen. De különösen Ausztria Magyaror-szág vörös-kereszt egyetétől és lovag rend-jeitől orvosok, felruházva minden szükséges vihumentárium és kötésekkal úgy hogy ma már Belgrádban 4000 sebesült kitünő orvosi kezel s alatt áll Különben jó ellátásban fő-zesülnek Naponta 2000 sebesült számára fő-znek a Konakban (királyi lak) a királyné szem-élyes felügyelete alatt. Mondhatom a ki-rályné faradhatlan a sebesültek iránti teen-dőkben. Naponta végig járja az összes kórházakat és minden nehezebb sebesülthez van egy nyájas szava. Egyet egyet meg is simo-gat és hogy egy ily simogatás baizsamak hathat a segeny sebesült sebjeire, azt mi egészségesekek is feltudjuk fogni. Ily jelene-teknek szentantuja voltam és sohasem fogom elfelejteni már csak azért sem, mert az al-kalommal azon szerencsében részesültem; hogy a királynének be lettem mutatva. Egy par-honappal ezelőtt láttam e szép fejet Béc-ben keilő disztáncziában persze ak-kor bizony nem hittem, hogy ma még szóba is áll velem a debreczeni orvossal, a ki még két nappal azelőtt a homok soron tett 50 krévt viziteket és azokkal adások maradtak.

A királyné megszólításait siettem szállodamba sátorfámot összetzedni mert még aznap este indulni kellett. A szerb hadügyminiszterium ugyanis főfőrsorvossá nevezett kis a Krusevatzi kórház vezetésével bizott meg. Krusevatz ugyan hol az Isten háta mögött lehet, kérdem magamban, föld-rajzi ismereteim itt cserbe hagytak. Egy bé-csi ösmerősömmel találkoztam a ki Szebiát szent Isten káltaja az borzasztó veszélyes vi-dék csupa rablók és gyilkosok lakják. Mit csináljak, köszönjek le nagn méltóságomról és ne menjek, ez gyávaság, megyek tehát előbb azonban meg akartam irni végrende-letemet is habar e végső határozatomma egy pár percz alatt tisztába tudtam volna jönni nem irhattam semmit, mert legfőbb ideje volt az indulásnak. Rendes személyi vonattal nem mehettam miután a háboru kitörése óta a Belg-

Thea mellett.

Irta: Endrödi Sándor.

— Igen! — kiállt fel Konrad, most kétségkívül ez a világ legszébb, legkedvesebb szobája! E pillanatban sehol sincs annyi fény, mint itt. Nem veszi észre, kedves Vera hogy e lámpa a nyárdéli nappal versenyez s hogy e szőnyeg virágai lábaink alatt meg-mozdulnak, nyilnak és zsonganak. En hallom a hogy kelyhük felpattan. A maga kis pa-rányi lábai — ezek a komót-czipőbe hullott hópelyhek — egy virágerdőben vesznek el. Szerencse, hogy azok a kacér kék csokok megjelölék őket s így ön még sem tévedhet el egészen e tündéri zürzavarban, a szőnyeg vegetáció e pazar pompájában, e rendkívüli virág tömegben, melynek oly átható, édes ibolya illata van. De hát csakugyan jól lá-tok? Valóban ön van itt nálam, az én szo-bában, velem? Igazán ketten vagyunk, vagy fölvert képzelettem csak egy álmod-t az, melynek fényétől szemem képrázik, lel-kem elszedül s szívem boldog gyönyörök já-téka lesz? Oly hihetetlennek találom e je-lenetet, e pillanatot, mely állni látszik fölöt-tünk, mintha kiszakította volna magát a ro-hanó időkből s örök mosolyával, hő sugarai-val mozdulatlanul ragyogná ránk, a mi ked-ves kis otthonunkra, az első este, melyet végre „ittthon“ töltünk, magunkban, ketten, meghittén — e felakra, e butorokra s e the-áscsészekre, melyek igazán a miénk. Nem! Lehetetlen elhinnem, hogy ébren vagyok. Ho-gyan? Önt ezentul így kell szólitanom: „Édes nőm!“ Vera! Ön az én nőm?! Ez mese! A legtündöklőbb hazugságok egyike. Oly menyei bohóság, melylyel angyalok tré-fálnak meg engem. E béke, mely most körül vesz, nem egyéb költeményné, — magam szóttem regévé, ahogy a vihar agyonhajszolt a zápor megvesszőzött s a haragos hullám partra vert egy éjjel, élet halál közt lebege-ve betegem sápadtan, a hogy nyugtalan tekin-te-

tem a sötétség árjain röpködött s az éji ké-ppek egész raját vélte fölfedezni a mélységek fekete zavarában. Oh, lehetetlen, hogy oly közel legyen hozzám mindaz, mit ekkorig beérhetetlen távolban láttam magam előtt: a béke, boldogság és szerelem! Ismétlem ö-nek; édesem, hogy én e jelenet valódisága-ban ép oly makacsul kétkedem, mint abban, hogy a theás csészek s nem egy tulvitt álom porcellán képződései — körvonalak, a miket egy sohajom semmiségbe mos. Hadd látom hát igazán! Bármily örültség egy szép álmodt elzavarni, kísérletet teszek; meg-akarok győződni róla: menyüi valóság van van mindabban, a mit álomnak gondolok? — Léteznek-e a theás csészek csakugyan? Lássuk csak!

S Konrad a theas csésze után nyult, félénken, óvatosan, lassan, mintha egy lep-két akart volna megfogni, mely önfelédten szüresülte valamely virág kehely méz-gyöngyeit.

Vera mosolygott.

— Vigyázzon! — hiáltott kacagva, — mert a pillangó mindjárt felrezzon s el-röpül.

A csésze azonban bevárta Konrad uja-it és természetesen hagyta magát szépen meg-fogadni. Konrad majdnem reszkette emelte ajkaihoz s kejelegve szitta magába a thea-gőz illatát.

— Nos? — kérdezte Vera.

— Ibolya illata van! — válaszolt Kon-rad mosolygva. — Ibolya illata van! De érezhetnék e én más illatot, mint az ibolyá-né? Oly élénken előttem áll az a tiszta, nyájas, langy tavasz est, — igen, — azt nem álmodtam, az létezett, — az egy ra-borak vidor dalait, a pohárcsengést a tréfa-jajt s míg a körülöttünk pezsgő világ meg-győződve hogy a legfelségebbkevű mamora ringatja lelkünket, addig a szívet a pokol öli, a szenvedések tövisbokra szakgatta véret mintha sziszegő kigyók innák fel! —

— Oh az a nyájas, tiszta, langy tavasz est minden fényével előttem áll, mikor ön egy kis csokor ibolyát nyújtott át nekem s velük az első reményeket, melyek engem az élet-nek megmentettek.

— Az igazán szép est volt, kedves bol-dog est — ismételte csöndesen Vera s álma-dozó nagy szemét, mintha amaz órák bübá-ját újra látta volna, merengve nyugtatta a szőnyeg egy virágán.

Igen csakhogy akkor nem mondta ezt, — sietett ellenkezni Konrad sőt másnap úgy tett, mintha tudni sem akarna rólam, sem ama virágokról. Kiálthatatlan volt. Alig-méltatott egy tekintetere, közönyös tárgyak-ról beszélt velem s szinte vártam mikor kér-dezi meg tőlem, mennyi az ezüst agiója s hogy kelnek a börzepapírok? „Nagy isten, mi történt önnel, Vera hogy ennyire meghi-d-gült irántam? — kérdeztem s az ön vá-lasza ez volt: „Konrad legyen szives felhuz-ni azt a falí órát, mert mindjárt megáll!“ Mindeu lánca az órakulesra tekerődött; nyekegett, pattant s végül úgy megállt, hogy talán még most sem jár. Ön épen el-tá-lálta, hogy mikor kell énvelem ör t felhu-zatni. Szerettem volna még néhány tuczatot így felhuzni, hogy miadegyítenek a mutató-ja azon a kétségbeesett perczen álljon meg, mely nekem a végétéletet hirdette. S rohan-tam — a zivatarral szívbem — ostoba zajba léha vilgalmoba, pohar cseng's dal, zene közt elfeledni azt a boldogtalan pilla-natot, melyet az a szerencsétlenül járt óra-mindörökre megjelölni lát-szott. Hanem a nem megy, hogy az ember egy kis muzsika-val elaltasson egy zivatart. Az tombol és tulsüvölti a hegedűszók, a könnyelmű czim-borak vidor dalait, a pohárcsengést a tréfa-jajt s míg a körülöttünk pezsgő világ meg-győződve hogy a legfelségebbkevű mamora ringatja lelkünket, addig a szívet a pokol öli, a szenvedések tövisbokra szakgatta véret mintha sziszegő kigyók innák fel! —

Oh, az nagyon rossz mulatság édes Vera, mi-kor valaki úgy mulat, ahogy ön engem ek-kor megmulattatott! Az a kacagás! azok a dalok! — Eh! ne emlékezzünk rájuk, feled-jük el! — Mint egy kísértet árny, mentem hazafelé s midőn szobámba nyitottam, elő-ször is az ibolyák akadtak szemembe, — oda rohantam, hogy összetépjem, szétmorzsoljam azt a csokrot, s amint hullani kezdett, egy-szerre csak kibomlott a csokor mélyéből egy keskeny fehér szalag, melyre két selyemmel-ez az áldot kis szó volt himezve: „Bizzék bennem!“ Agyonhajszolt lelkem nem akarta elbinni, hogy szemem tisztán lát. Megragad-tam az asztalt. Asztal ez? Asztal? Feltép-tem az ablak szárnnyait. Az üveg zörrent, hallottam; a hajnal friss levegője beáradt, — éreztem. A nap épen kelt a víz fölött; ra-gyogó világa szembe talált. Láttam. Igen igen: e betűk csakugyan két selyemmel van-nak himezve s csak ezt lehet belőlük kiolvas-ni: „Bizzék bennem!“ De ez a két szó min-dent megmagyaráz. A menyországot magya-rázza! Soha két szó nem tett embert bol-dogabbá, mint ez a két szó engem s csak a kora hajnal tartott vissza, hogy azonnal nem rohantam a világ valamennyi óráshoz: Sze-rencsétlenek! ebredjétek es reparáljátok meg azt a tönkrement órát Vera szobájában mely északarkit időt mutat, holott tavaszi dél van s a nap az égi magasság zenitjén so-basem ragyogott vakítóbban mint most ragyo-g. Az órák azonban még aludtak s azt gon-doltam, hogy magamnak is legjobb lesz lefe-küdni. Mintha ibolyák közé feküdtem volna Ágyam valóságos ibolya ágy volt. — Iga-zán nem érdemltem meg én, drágalatos mákvirág a ki egész éjjel tivornyásztam, hogy oly felséges álmaim legyenek mint a miúók ekkor voltak. Ragyogó mezőkön jár-tam, melyeknek selyem szőnyege tele volt ibolyabokrokkal, — a levegő kábító, szédítő volt az illattól, — fölöttem galambok csat-togtak s a közeli erdőből félem hozta a

lang
ahog
mez
lant
kék
bám
talán
forg
— a
egy
enge
gó n
sár
képe
sika
mok
csak
enge
állan
nyes
én v
a ma
nak
szent
felsz
tisztá
döklő
derib
hon“
ra —
gyan
mit ő
végző
most
keser
multu
az a
gót n
kérde
jük e
világr
össze

rád-níchi vonalon a rendes személyi forgalom be van szüntetve és azon csupán katonaságot szállítanak nítch illetleg a bolgár határ felé, Kilián vonattal mentem, melyet az igaz nem az én kedvéért állítottak elé, hanem Horvátország tábornok kedvéért, aki szintén akkor utazott a királyhoz Nischbe hogy az egész sereg fölött átvegye a parancsnokságot. Ekkor láttam mily bizalommal viseltetik a katonaság a tábornok iránt, ahol megpillantották lelkes zsviókba tört ki vajjon igazolni fogja-e e vak bizalmat?

Egy órával Nisch előtt leszállottam a vasutról és kocsira ültem hogy Krusevaczba menjek. Szép verőfényes egy kissé hideg idő volt, midőn az egylovos kocsiin 4 óráhosszat mentem a Mozaiva mentén és csak kocsisomnak folytonos „háj, háj” szava melyet lovaihoz intézett, juttatta eszembe, hogy ez az ember beszélni is tud, az igaz csak a lovával, velem nem, mert én szorbul egy szót sem tudok, csakhamar azonban rájöttem hogy ez a „háj háj” ami gyűgyűi szavunknak felelt meg, tehát már az uton tanultam szerbul. Azóta per sze nagy haladásokat tettem a szerb nyelvben különösen azon szavakat hamar megtanulom melyeket a magyarból esentek és ilyen nagyon sok van, teszem csizma, tányér, gazda tábor, sat. sat. Krusevacz 4 órányira a bolgár határtól, 5-6000-nyi lakosságból álló városka a mely már csak azért is kedvező benyomást tesz az idegenre mert ilyen sem várt a civilizáció hatásán egy jó lépéssel tovább jóra való becsületés nép lakja, amely között 5 tisztességes ember is lakik, négy akik néméül is beszélnek és „lást that nou least” egy 1848 óta itt tartózkodó magyar emberre is akadtam aki még tiszta magyarsággal beszél szép nyelvünk.

Expedícióm ezéjait: a humanismus terén működni és saját tapasztalataimat szaporítani értem. A román bizott kórházban 180 sebesült megérkezéseimig úgy szolván minden orvosi segély nélkül állott, ha csak az idevaló ódon a török iskolából kikerült borbélyt, — pardon collegát, ki a modern beszezetet még csak hiból sem ismeri, orvosi segélynek nem nevezem. Ha emberi kötelesség is e sebesülteken segíteni meg is érdemlik a fáradságot. Békétüressel szenvedik a legnagyobb kinokat attól, akitől gyógyulást várnak, de bármily állapotban is van nem szabad tőle az oblgát szigaretát megvonni, anélkül még lábzan sem akarlenni.

Lesz-e még háboru kérdjük mi itten sokak nagyobb kíváncsisággal miut külföldön, mert mi itt a háboru újdonságairól absolute semmit sem tudunk, miut a háboru kitörése óta a külföldi lapok elvannak kobozva, a hazabeliek pedig csak azt mondják amit megengednek nekik vagy pedig semmit. De hogy még nincsen béke azt onnan látom, hogy csak egy pár nappal ezelőtt rukkolt ismét 6000 már háborut viselt ember a bolgár határ felé. Így ment az Szerbia többi részeiben is úgy hogy a fegyverszünet beálta óta a határon álló activ hadsereg nyolcvanezer harezded katonával szaporodott kik mindannyian ének a vágytól a bolgárokkal összekoczanai. Ha nem találna ismét összehúzáshez jónni nem tudom hogy fogja a kormány a felbőszült népet lecsillapítani, mely nem annyira fájjalja mint restelli a szenvedett vereéget és ehez méltó oka is van, mert sohasem lehetett volna a bolgároknak ennyit elérni, ha a kormány oly könnyelműen előkészületlenül a háborut meg nem kezdi.

langy tavaszi szél a csalóányok énekét. Es ahogy így bolyongtam abban a lila virágos mezőben, egyszerre csak szemembe villant az a fehér szalag az okkal a kék betűkkel és megálltam, mereven rábámultam, tűnődtem fölötte, mint valamely talány fölött aztán fölvettem, nézegettem, forgattam, — a betűk mindig nagyobbodtak — a két szó, széjjelvált a szavak csak egy egy szárnyat képzettek s úgy láttam, hogy engem emelnek, röptének ragadnak a ragyogó mezőből fel a ragyogó meny felé: egyik szárnyat hát az a vigasztaló „Bizzál!” szó képezte s az a boldogító „Bennem!” a másikat. Es ne gondolja, kedvesem, hogy az álomok mindig hazudnak: nekem az a két szó csakugyan szárnyakat adott, — ön láthatott engem a porból, a szemből a tiszta magasig állani, s büszkén gondolhatta: Azok a fényes árnyak melyek ott ama lelket emelik: én vagyok! — nem, maga volt az édesem, — a maga szerelme adott azoknak a szárnyaknak hatalmat és erőt meggyőzni az idő véseit, dacolni előítéletekkel és akadályokkal felszállani nemese, híven, méltóságosan ama tiszta gondolatok légkörében, ott ama tűnődő éjliképek között, melyeknek legtündéribb egésze végre itt van előttünk: ott hon „béke” „szerelem” a neve.

— Mily kedves nevek! — susogta Véra — s kissé magam is hajlandó vagyok gyanakodni a valóságban s mindabban, a mit ön regélt, hogy ez megtörtént s így végződhetett.

— Végződhetett? Oh, nem! Még csak most kezdődik igazán! Mindaz, a mi történt keserveivel, örömeivel alámerült az éjbe; — mituntunk határát az oltár jelöl meg, a hol az a kíváncsi pap mindentéle latin imádságot mormolt s ezíra hókus-pókuszok közt kérdezgette tőlünk, hogy csakugyan szeretjük-e egymást? Mit tartozik az rá, mit a világra? Isten tudja régen, mert ő kötötte össze lelkeinket és nem is fogja szétszakítani.

Sokat vár a nép e válságos helyzetében monarchiánktól, mely iránt általános a szimpáthia, de vajjon a háboru után is mi enklész e a rokonszenv az nagykérdés. Külügyi politikánk mindég egy löhosszal hátra marad a világ sorjától és így lehetséges hogy most is elmulasztja a kedvező pillanatot és egy szép napon egész ellenkező orosz áramlattal fogunk szemben állani. Vederémó.

Dr. Balkányi Ede.

Napi hírek.

— A Felolvasókörből. A mint már előre is jelentve volt, e héten nem csutörtökön hanem szerdán lesz felolvasás. Tárgyai az estélynek a következők: A j t a y Sándor úrhölgy olvassa K. Papp Miklos: „Az én első szerelmem” ez. művét. Dr. Kardos Albert ur pedig „Kisfaludy Sándor szerelmei” ez. irodalomtörténeti tanulmányát. — Belépti jegyek a rendes helyen kaphatók.

— A „Debr. Ellenőr” szerbiai levele. A harcász színhelyéről Krusevaczból (Szerbia) keletve egy érdekes levelet közlünk lapunk mai számában, melyet városunk tehetséges ifju olvasza Dr. Balkányi urt; ki mint annak idején megis iruk le utazott a harcászterre hogy ott mint tábornoki orvosi szerepetjen. Jelenleg mint egészségügyi tábornoki tőrszolgálatot látja. Igértét, melyet nekünk tett, hogy lapunknak leveleket fog írni, most váltotta be először de ezentul mint nekünk írja, gyakrabban fel fog keresni érdekes leveleivel; hisszük, olvasóink is szivesen fogják ezeket venni s érdeklődéssel fogják olvasni.

— Sylvester esti multság. Sylvester estélyén a „Korona” szálloda nagytermében zártkörű táncszolgálat rendeztik a magyaritestvérek közreműködése mellett, melyre a meghívók már mind szétküldettek.

— Nemes tett. Mint minden évben, úgy az idén is kitétt magáért Magyar Gábor a közöshadsereg huszállótja, karácsony ünnepekn fejenként ketrés adag húst és egy fél liter bort osztott szét úgy a gyalog-ág mint a honvédség legénysége között. A nemes tett nem szorul dícsőretre.

— Altiszti táncszolgálat. A helybeli cs. k. 39. gyalogezred altisztei jövő február hó 27-én a „Korona” szálloda nagytermébe zártkörű táncszolgálat rendeznek. A bizottság mindent elkövet, hogy az estély mint a múlt évben úgy az idén is fényesen sikerüljön.

— Színház. Kedden adatik „A csók” pályanyertes vígjáték Dóczytól. — Szerdán „A furesa háború” operette Strauss-tól: ezen operettet, mely a jelen színdény egyik legjobb előadása volt, méltan ajánlhatjuk a közönség figyelmébe. — Csütörtökön „A tücsök” színmű, a czimszerepben Nagy Ibolyával — kinek ez tanulmány szerepe. — Uj év napján „Mátyás diák és a czinkota nagyitze” bohózatot népszínmű kerül színpadra.

— Debreczeni főiskolánkban sok dolggal vannak a karácsonyi színdő alatt tanárok elfoglalva. Egyik bizottsági gyűlés a másikat váltja föl. Sok dolgot ad különösen Hegedüs Sándor főiskolai háznagy ur lemondása, ki a Tiszta armenesítő társulathoz központi számvevőnek választván meg, lemondott itten hivataláról. Ugy a tanárkar, mint a gazdasági tanács bizottságot nevezett ki a háznagyhi hivatal utasításának revideálá-

ni sohasem. A mit mi szent titokként őriztünk, egyszerre be kellett vallani, be kellett gyurni az előmondott szavak formájába s hogy mindenki hallhassa. Az angyalok tapsoltak hozzám. En csak ezt a zajt hallottam; többre nem emlékeztem. Meg mikor a kocsi-ba ülünk. Mintha egy felhőre szálltunk volna fel, mely a hajnal rózsás legében esedessen tova lebbent velünk. Oh! ez igazán nevétséges! Egy felhő utazni, mely épen otthonunk küszöbénél száll a földre, milyen könnyű, fényes, kedves ut volt! Es most jithon vagyunk, Véra, itthon valóban! A thea, mely előttünk gözölög... Azaz bocsánat! lám, fecsegésem közben teljesen meghidegült — a kályha sem pattog.

— Majd dobok rá néhány hasábot s a theát mindjárt leforrázom újra.

— Oh, persze! Maga csak maradjon szépen nyugodtan; az istenért! meg ne mozogjon! Sohasem ült festőiebben, mint e pillanatban. Majd én elvégzek mindent. Az egész egy egy röpké perc munkája s mégis mennyi gyönyört szerez. Így ni! Reudben vagyunk. Most hadd pihenem ki magamat az ön lábai előtt és hadd fecsegjek szerelmes lelkeimmel mindenféle bohóságok, — hadd verjem föl az egész kikeletet minden rózsaszírmával és ragyogó pillangóival, — hadd borítsam el önt szívem napfényével, gondolataim virágzáporával. — Hisz ugy e, az nem álom többé, — hogy most átölelve tartom térdet: hogy tekintetem, mint egy büszke sas, szemé kék egébe vész; hogy szabadon, igazán, miudörökre szerethetem, s hogy végre ön nóm, a ki engem ép oly végtelenül, forrón égő szeret — ugy e ez nem álom többé, Véra, egyetlen életem.

— Nem, nem álom! — rebegte Véra s ahogy Kóndr homlokát megcsókolta, szemé könyvet jelent meg, melyben a könyv ragyogott.

sára. A tanárkari bizottság már múlt évben van s majd a gazdasági tanácsossal egyesülve bonyolítja le az eléje üzött feladatot. Hegedüs ur 1886. január végével hagyja itt főiskolánkat méltan sajnálva azokat, kik benne a lelkiismeretes tisztviselőt, a művelt embert és jó barátot szerették. Egy másik bizottság konviktus, egy harmadik a bentlakásügyvel, egy negyedik a szervezendő igazgatónács ügyével foglalkozik. Es ezeken kívül még más bizottság is fel tudnánk említeni. Tanáraink tehát, az anyagi szükségek kérdéseit tanulmányozzák. Hiában ezek nagyon közeli összeköttetésben levő kérdések a szellemi ügyekkel!

— A karácsonyi ünnepekett városunk közönsége derült hangulattal töltötte el. Az idő kedvező, téliés volt, de azért a hideg nem volt oly csipős, hogy a közönséget az utcákról elriasztotta volna. Tegnap délután a nap is kisitott s olvastotta a fákra rakódó zuzmarát. A templomok megteltek áhitatos közönséggel. A kath. templomban zenés mise volt. A kar kitünően összhangzóan működött s a soló részek melyeket Zivuskáné, Kubainé, Bernáth Flóra, Lestyinszky Mariska énekelték, pompásan sikerültek. A délutáni órákban megünnepült a jégpálya. A katonai zenekar fülbemászó indulói mellett hullámzott fel s alá a nagy tömeg. Este megteltek a színházak, habár nem annyira, mint más években szokott e napon. Pénteken „Milimári”, szombaton „II. Rákóczy Ferencz fogsága” került színpadra. Mindkettő elég jó előadás volt.

— Felolvasás az iparos ifjusági együletben. Január hó 3-án, azaz jövő vasárnap este az iparos ifjusági egylet csapó utcai helyiségében Futó Mihály realiskolai tanár ur felolvasást fog tartani, melyre az egylet minden rendű tagja általában a t. közönség meghívatik.

— Milyen idő lesz a héten. A központi időjelző állomás jóslata szerint az időjárás tényezők jelen állásában a hétre többnyire fagypontról enyhébb, felhős-borus, részben ködössel változó időt várhatni, a hét derekában gyakoribb csapadékkal.

— Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk a hű férj és önfeláldozásáig gondos édesatyja és nagyatyja néhai Polgár s városi bizottsági tag SARGA JAKABNAK élete 75 dik, boldog házassága 46-dik évében 6 hétig tartó szenvedés után, folyó hó 26-án d. u. 3 órakerült történt esendés kimutató. A megbo dogult hűt teteimifolyó hó 28-án délután 2 óra or, előbb timár utca a 2307-dik számú házával, majd a reform. kis-templomban tartandó egyházi szertartás után, a cseplődetűzei sirkerben fogunk örök nyugalomra letétni. Mely végítzességtételre a bánatunkban osztozó rokonokat, ismerősöket s általában a tisztelt közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Kelt Debreczen, 1885. Deczember 27-én. Bánatos özvegye Bánya Mária; gyermekei: József; István, néjével Szatmári Eszterrel, Imre, Róza, József gyermekeivel; Juliánna, férjével Racz Károlylyal, Juliánna leányukkal.

— Halálhír. Schaitl Józsefné, született Francz Terézia maga, gyermekei: Anna, Gizella, Emma; az özvegynek első házasságából származott gyermekei: Erzsébet és János; — testvérei: özv. Leitner Jánosné, Schaitl Juliánna, Schaitl Károly, nejével és gyermekeivel; Schaitl Márton, melyen szomorodott szívvel tudatjuk szeretett férjének a legjobb apa, testvér és rokonok néhai SCHAITLE JÓZSEF városi tisztviselőnek f. hó 26-án reggeli 4 óraker, életének 58-dik boldog házasságának 15-dik évében hosszabb szenvedései után szívgöröshen történt elhunytát. A feledhetlen hatottunk földi részei f. hó 28-án d. u. 3 óraker, fognak a Széchényi utca 1792-dik számú házuiktól a r. kath. szertartás szerint, a szent-annai sirkerben örök nyugalomra letétni. Az engesztelő szent-mise áldozat f. hó 29-én d. e. 9 óraker fog a Mindenhatónak bemutatattatni. Mely végítzességtételre az elhunytak rokonait, barátait és ismerősöit bánatos szívvel meghívjuk Debreczen, 1885. Deczember 26. Áldás és béke lengjen feleté.

— Gyászjelentés. Mely fájdalomtól lesújtott szívvel tudatjuk szeretett férjem, jó atyánk, nagyatyám, testvérünk s nagybátyánk néhai Polgár idős MARIALAKY MIHALY okl. állatorvos, egyházi volt képviselő, keresk. kamara tanácsos. f. év és hó 25-én reggel 3 óraker, élete 64-dik, boldog házassága 40 dik évében, több napi szenvedés után bekövetkezett elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó deczember hó 27-én, Vasárnap d. u. 2 óraker, Széchényi-utca 1803 dik számú házuiktól tartott rövid ima után, a hatvan ut. czai sirkerben örök nyugalomra letétnék. Debreczen, 1885. Deczember hó 25-én. Bánatos özvegye: Özv. Marjalaky Mihályné, Némethy Julia; gyermekei Marjalaky János, Mihály, György, Irma s férje: Polonyi Andor; Emma s férje: Haraszthy Jenő; Elek, Pirokska, egyetlen unokája: Ernő; valamint a testvérek és a rokonok nevében is.

— Az erdélyrészi kultur egylet első év fordulója karácsony másod napján volt. E nap jött össze Kolozsvárt az első értekezlet melyek következménye volt az april 12-iki kolozsvári nagy gyűlés s az augusztus 31-iki közgyűlés ugyancsak Kolozsvárt. april 12-iki csak előkészületek folytak s azután el-telt 8-ad fél hónap alatt lépett fel az egyesület a nemzet előtt. Jelen pillanatban az önk. erdélyi terek megyei, városi választmányokkal vidéki körökkel és kisebb fiókokkal vannak

befalózva. A befizetett készpénz vagy az évfordulóra 100,000 frt, a biztosított aláírások összege egy harmad millió. Megjegyzendő hogy a befizetések önként fölkerés nélkül történtek a szabalyzerű behajtás csak az újben vévén kezdetét. A gyűjtővek beküldésének határ ideje sem járt le s általában a követett nagyhatalás gyűjtési rendszer még messze van a betöltéstől. Legujabban a magyar ar n ő k h ő z történt a kérelem. Késztégtelen, hogy az erdélyrészi közm. egyesület fellányzólag hatott az idősebb testvéregyletekre, s ifjabbak keletkezésére adott impulzust. Nem igaz azon tájékozatlan állítás, hogy fölhevítetett általa a nemzetiségi túlzók reakciója, mert maga az egylet reakció, a túrbetetlen igaztásokkal szemben, melyek végső alapja az alkotmányos állam rendszerrel a magyar állammal való ellenségeskedés. A Szász oktatás az olákokat Erdély unió a bántja ezarizmust ohajtanának sz. István királyi koronája helyett. Az egylet csak kiugrattaz irredentizmust, mellyel kezére jutott az állam hatalommal, mint önként s ingyenes munkatárs. Eredményt egyesület akkorát egy év alatt még nem ért el, mint az E. M. K. E.

— Hymenhir. Zong János isp. ev. ref. fitanító 1885 Decz. 26-án eljegyezte Kálmán Lőrinczné művelt és bájos leányát Mariskát.

— Kinevezés. Ferenczy Lajos törvény-széki jegyző a deb. járásbíróshoz a jár r á s b í r ó v á kinevezetett. A tisztviselői karból sokan siettek üdvözlésüket kifejezni a szép tehetségű ifju bíró előtt. Mi a magunk részéről is örömmel látjuk előhaladását.

— A deb. színháznak ismét nincs igazgatója. Ugy olvassuk, s mi külön is nyertünk értesítést arról, hogy A r a d i G e r ő a szegedi színház igazgatója lett. Aradi ugy talált, hogy Debreczenben nem méltányolják eléggé az ő förekvését, a színház nézőtere napról napra üres azért jobbnak látta idejekorán jobb tanyáról gondoskodni. A városi színházi bizottság helyesen tenné, ha arra való alkalmas embert hírna meg ide igazgatónak, mert a pályázattal könnyven elkészíthetné, de meg a pályázatok meddők lehetnének mint Szegeden is volt, és Kassán is, a hova privát uton hívták meg Nagy Vinczét, ki tudunkkal meghívás esetén a debreczeni színházról a kassainak. eléje tenné E tárgyról közelebb bővebben is írunk.

— Eljegyzés. E hó 24-én eljegyezte Gáyer Pál vas megyei fiatal földbírtokos Balogh Imre törvényészi bíró ur kedves leányát Erzsébet kisasszonyt Debreczenben.

— Tegnapelőtt temették el Kiss Lajost az egykori kedvelt zenész. Béke poraira — Turay Farkas jó hírnévként örvendő tudakozó és közvetítő intézetét a közelgő újév alkalmából ajánljuk a n. é. közönség becses figyelmébe. Megjegyezzük, hogy ez intézet újévől kezdve a hatóság által újonnan megállapított szabályrendelet szerint fog eszközölni mindenféle Közvetítéseket.

Szerkesztői üzenet.

K. G. urnak, helyben. A kaszálló kérdéssel írott ciklikirója szivesen látja az értekezni akarókat.

— Anker. A legutolsó évi zárlat szerint a halálesetre nyeremmel biztosítottak az évi díj 25%-kát kapják a zsalékképpen. Az 1885. évben lejárt gyermek-biztosításokra (E. táblázat) 37 2/3% nyeremmel szalék esik, s így minden biztosított 1000 frt helyett nyeremmel együtt 1372 frt fizetett. — Folyó év november hóban 632 bevallás 1.557,204 forint összeggel lett benyújtva. Kiállított 603 szerződés 1.429,023 frt tőkéről. 1885. január 1-től benyújtott 7329 bevallás 16.833,219 frt összeggel és kiállított 6975 szerződés 15 millió 830,891 frt tőkéről. A biztosítási állomány 1884. végével 73914 szerződésben 139 millió 264,818 frt volt. Fenállása óta a társaság lejárt biztosítások után 40 millió forintot fizetett. — Díjtáblázatok és felvilágosítások a magyarországi vezérügynökségnél Budapest, V., Gizella-tér 6. sz. alatt nyerhetők.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai PÁRIS. decz. 27. A kamarában Grévy újból megválasztása elleni áramlat észlelhető Grévy aggkora miatt, a politikai rend szempontjából. Ez alkalomból a közcársaság-párti képviselők gyűlésre összehívtattak de minthogy csekély számban jelentek meg a gyűlés elhatározta hogy a republikánusok teljes szavazati szabadsággal megjelenjenek a nemzetgyűlésben. Brissson, a jobboldal Daupière tengernagyot akarja jelölni Grévy ellenében. Hírlik, hogy az opportunisták Mindezeideig azonban Grévy megválasztása bizonyosnak látszik Brissson a képviselőkhöz intézett levelében a maga részéről elutasítja a jelöltséget.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértési Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Tőke elhelyezésre különösen alkalmas
a pesti hazai első takarékpénztár
5^oos kötvénye.

mely tökéletes biztossága és 5°-os adómentes kamatozása folytán a legjobb és legelőcsőbb elhelyezési értékek közé tartozik. Alánljuk továbbá:

a magyar jelzálog hitelbank
4°-os nyereség kötvényeit.

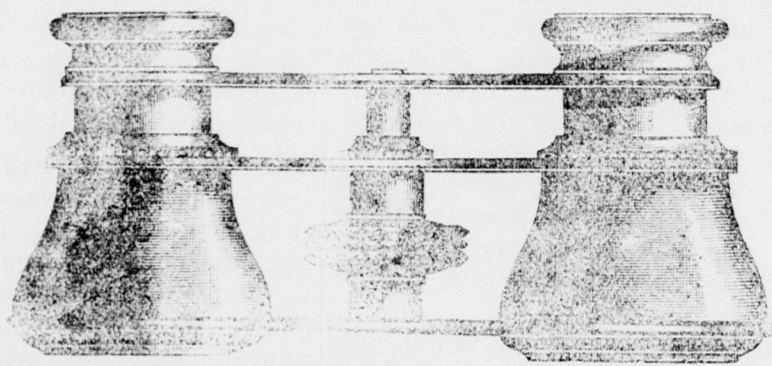
melyek 4°-os kamatozás mellett, évenként háromszor 50—100.000 forint között váltakozó főnyereséggel huzatnak.

Ezen kötvények a napi árfolyamon kaphatók:

A debreczeni ipar- és kereskedelmi banknál.

ÜNEPI AJÁNDÉKOK!

SZINHÁZI LÁTCSÖVEK!

Fischer Jakab

látcsőműves DEBRECZENBEN. — Ajánlja legkitűnőbb saintelenített

színházi látcsövek

bőr, elefántcsont, gyöngyház és alumínium foglaltványban.
 5 fnt 50 krtól feljebb.

Szemüvegek, lorgnettek és orrcsüptetők.

arany, ezüst és tekerőslécska csont kerettel mindenféle szemüveg-használóknak és a legkitűnőbb általánosan elismert

hegyijegecz szemüvegek

valamint minden a látcsőművesi cikkekbe vágó tárgyak legfinobb és legutányosabban kapható.

Megrendelések leggyorsabban eszközöltetnek.

PONTOS és GYORS KISZOLGÁLÁS.

Nagyérdemű közönség!

Ezennel van szerencsém értesíteni, miszerint elhatároztam a raktáromon levő felhalmozott összes kész férfi ruhát végeladni és pedig olyképpen hogy az utolsó hónapokon elkészült ruhákat 25% -al az elkészítési árnál: a régiebbeket pedig, eltekintve az elkészítési ártól minden áron.

A végeladás készpénz fizetése mellett történik.

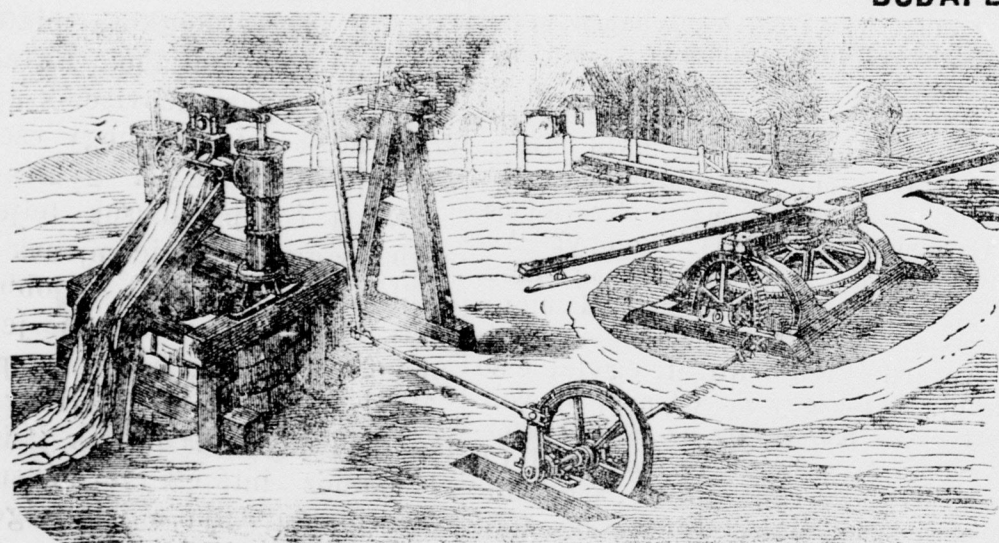
Kérem méltóztassék a kedvező alkalmat felhasználni, mely alkalmat ad elegans és finom ruhákat féláron beszerezhetni.

Kiváló tisztelettel

Kramer J.

férfi-szabó.

(Debreczen, fő tér 1824 sz.)

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntődéje,
 BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegessége

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzónók részéről, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
 felszerelésére

szagmentes űrzsékek

felállítására s minden vízművi munkálat gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kivanatra díjmenten küldenek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYAR.

Debreczen, 1885. Nyomtatott a „Debreczeni Ellátás” határozatában, Piac, SIMONFFY-báz.

73.
 402. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN” gőz malom

készítményeinek

— készpénz fizetés mellett. —

Árak ausztriai értékben

költségmentesen

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

ingyen zsákkal.

100 kiló

AB Asztali dara bagysemű	18.20
C. Szinte középszerű	17.20
0. Királyliszt	17.60
1. Lángliszt	17.—
2. Montliszt	16.40
3. Zsemlyelisztt 1-ső rendű	15.40
4. " 2-od rendű	14.40
5. Fehér kenyérlisztt 1-ső rendű	13.40
6. szinte 2-od "	12.60

7. Közép kenyérlisztt 1-ső	11.80
8. " 2-od "	10.80
8 ¹ / ₂ Barna " 1-ső	9.—
8 ³ / ₄ " 2-od. á 70 kgr.	6.00
9. Lángliszt " á 70 kgr.	6.—
10. Veres liszt " á 50 kgr.	—
11. Finom korpa zsákkal 50 "	3.80
" " " " " " " " " "	3.40
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.	3.40
" " " " " " " " " "	3.—
Simán őrlött búzaliszt zsákkal 75 kgr.	8.40
Ugyanaz " " " " " " " " " "	7.80

DARA és LISZT.

25 kilós zacskókban

100 kilogramm eacskóval együtt

60 krajával drágább.

Debreczen, 1885. október 11.

Kisebb vételknél 60 krral drágább.

TRADE CHAMPAGNE

AYALA & Co
 Egyedüli raktár Debreczen és vidékére csak
GERÉBY FÜLÖP-nél
 DEBRECZENBEN.

Uj és gyorsan ható

HÁZI-GYÓGYSZER

(turbolya szörp és czukorkák).

A turbolya gyógynövény mint házi gyógyszer már rég időktől fogva használtatik, ámbar a nagy közönség előtt ezen feltűnő és kiváló gyógyhatása még kevéssé ismeretes. Alulirotnak sikerült e növény kitűnő, gyors és biztos hatású gyógyerejét felhasználva, egy oly szörpöt és czukorkákat készíteni, a melyeknek hatása a hasonmestl gyógyszernek hatását nagyban fölülmúlja.

Ezen szörp és czukorkák igen kellemes ízűek, és szerencsés összetételük következtében bármely mennyiségben használtatnak is — a gyomorra, és így az emésztésre kártekonnyan a legkevésbé sem hatnak. — Mint gyors és biztosan ható szer a következő bántalmaknál alkalmazható kitűnő sikerrel: A légző szervek heveny és idült bántalmainál; különösen makacs görsös köhögés, számarhurut, melfajás, nátha-láz nehéz légzés, rekedtség, és a torok bajok különböző nemeinél, és mint vértisztító megbecsülhetetlen helyet foglal el a különlegességek között.

Mindezen esetekben e szörp- és czukorkák kellemesen o'dólag és feltűnő gyors gyógyhatással használtatnak.

ARAK: Egy üveg szörp 1 fnt, 6 üveg fnt 5.50; 1 doboz czukorka 30 kr, 6 dobor fnt 1.50.

Főraktár Debreczenben Dr. Rotschnek V. Emil gyógyszerész urnál. — Kapható továbbá ugy Budapestben, valamint a vidéki nagyobb gyógyszerárakban, és alulirotnak készítőnél.

Havadi Dózsa Arvad
 gyógszerésznél Aszódon. (Pest megye.)

J E L E N T É S.

Van szerencsém egy a helybeli mint a vidéki nagyérdemű közönséget értesíteni hogy az ősi és régi időnyre raktáramat a legjobb anyagból készült

női, férfi és gyermekek

bőr, posztó és nemez lábbeli

árakkal szereltem fel.

Ezután is mint eddig fő törekvésem oda irányuland az igen tisztelt cipőtvételő közönségnek a legjobb minőségű árut a legelőcsőbb árban szolgáltatni, a nagyérdemű közönség további b. pártfogását kérve illő tisztelettel

FALK OTTÓ.

Debreczenben a városház épületben

Telegy K. Lajos könyvkereskedése mellett.

Az arany

csizmához

Megrendelések mérték után, ugy-

szinte javítások gyorsan és pon-

tosan eszköz-

öltetnek.

